

KRONIKA Knađbuzzańska

DEMOKRATYCZNY TYGODNIK REGIONALNY

Chełm — Hrubieszów — Włodawa

Adres Redakcji i Administracji
CHEŁM, ul. LUBELSKA 69 — TEL. Nr 6Administracja czynna codziennie
przez niedziel i świąt
od 10 do 12 i od 16 do 18.Redaktor przyjmuje we wtorki
od 12 do 13 i w piątki od 17 do 18

PRENUMERATA:

miesięcznie 70 gr.
kwartalnie 2 zł.
rocznie 8 zł.

CENY OGŁOSZEŃ:

Cała strona 60 zł. Ogłoszenia
drobne 10 groszy za wyraz

We wtorek 28 stycznia r. b. w sali posiedzeń Rady Miejskiej w Chełmie odbędzie się Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia Przyjaciół Kultury Polskiej.

Miedzy wielu innymi celami Stowarzyszenie ma w swym programie wydawanie pisma „Kronika Nadbużańska”. Można narzekać na małe ożywienie działalności Stowarzyszenia, można o wartości „Kroniki” i jej roli mieć bardzo krytyczne poglądy, ale jedno należy stwierdzić, że mimo tak trudnych do istnienia w Chełmie pisma polskiego warunków „Kronika Nadbużańska” wychodzi dotąd tylko dzięki Stow. Przyjaciół Kultury.

Czy jednak będzie wychodzić nadal, czy Stowarzyszenie będzie istnieć i działać — odpowiedź na to dać powinno Walne Zebranie Członków w dniu 28 b.m.

Członkiem Stowarzyszenia winien być każdy świadomy potrzeby istnienia pisma polskiego w Chełmie Obywatel i każdy Czytelnik „Kroniki”.

Walne Zebranie nie będzie w stanie dać odpowiedzi na pytanie, ilu po niem przybędzie członków nowych, ale będzie odpowiedzia na obawy, że dotychczasowi członkowie, którzy wpłacili wpisowe, bądź też tylko podpisali deklaracje, że uczynili to tylko „na od-czepne”, w przystępie dobrego humoru, a pozatem sprawa wychodzenia w Chełmie pisma jest dla nich zupełnie obojętną.

Czy mieszkańcy Chełma, uważający się za inteligentnych i świadomych swych obowiązków obywatelskich, doceniają potrzebę istnienia tutaj pisma?

Przyjdą, czy nie przyjdą?

Tłumaczenie się, że Członkowie nie interesują się Stowarzyszeniem dlatego, że wydawane przez nie

pismo jest słabe czy nie odpowiadające wymaganiom ich — nie może tu mieć miejsca, a raczej winno być odwrotnie: tembardziej należy skorzystać z okazji, aby wytknąć błędy, udzielić wskazówek na przyszłość!

Czy jest potrzebne w Chełmie pismo? Czy jest potrzebne specjalne Stowarzyszenie do propagowania jego (pisma)? Czy należy jeszcze bardziej obciążać swój budżet osobisty kilkudziesięcioma groszami miesięcznie na pismo, które „nic nie daje”? Wszak już się tyle płaci na „Ligi”, „Krzyże”, „Związki”, „Kluby”!

Są tacy, którzy mówią, że trzeba, że należy płacić na cel istnienia pisma, które naprawdę daje więcej niż może, niż jemu „dają” nieliczni Czytelnicy i niezbyt hojni opiekunowie i „dobrodzieje”.

Wszak sam fakt, że co tydzień każdy obywatel ma miejsce, gdzie może, gdyby tylko umiał, a co ważniejsze chciał, zabrać głos w sprawach publicznych jest tak doniosły i bijący w oczy, że nie ma potrzeby tego tłumaczyć.

Czy jednak są tacy w Chełmie Człowiek nawet na najniższym stojący szczeblu kultury, jest istotą wyższą, posiadającą bezcenny dar-mowę, własny głos którym może przemawiać do setek i tysięcy braci swych. A człowiek wyższego gatunku ma jeszcze inny, cenniejszy dar—pismo którym może przekazywać—swe myśli milionom innych, władających pismem, bez ograniczenia przestrzeni i czasu.

Czy w Chełmie są ludzie i istnieją warunki do przekazywania na piśmie myśli o sprawach publicznych?

Czy tutaj mieszkają ludzie umiejscowieni?

Odpowiedź 28 stycznia 1936 r.

Praca dla najbiedniejszych bezrobotnych

W ubiegłym tygodniu staraniem Zarządu Miasta uruchomiono roboty ziemne przy budowie stadionu Sportowego na terenie Nowego Miasta. Roboty finansuje Fundusz Pracy, który przydzielił Zarządowi cofnięte w swoim czasie 10 tys. złotych.

Praca odbywa się 5 dni w tygodniu, codziennie, z wyjątkiem sobót. Przyjęto 120 robotników ale pracują oni na dwie zmiany, po 60. W ten sposób każdy z przyjętych pracuje tylko 5 dni na dwa tygodnie. Robota płacona jest na akord. Przeciętny zarobek wynosi 2 złote dziennie, co uczyni na cały miesiąc dla bezrobotnego niewiele więcej nad 20 złotych. Głódowe

zarobki! A jednak o te głódowe zarobki ludzka się starają i dopominają bardzo uparcie. I niestety! nie wszyscy je mogą dostać. Kto za obmiatanie posesji dostaje jako wynagrodzenie nędzną norę. Kto zbudował sobie na własnym lub dzierżawionym placu jakąkolwiek budę z kształtu i wielkości raczej chlew przypominającą, pracy z „Funduszu Pracy” nie dostanie! Bo to już człowiek na „posadzie” i „posiadacz majątku nieruchomego” Wolno im zebrać, wolno z głodu umrzeć, ale nie wolno z Funduszu publicznego dostać tak wielkiego zarobku, jak 20 zł. miesięcznie.

Ciężkie i smutne naprawdę czasy!

„CUDA”

Bo i proszę tylko pomyśleć czy można inaczej jak cudem nazwać, jeśli ktoś 5 razy się urodził, a 10 razy umarł. (50-krotne ożenienie nie będzie cudem, lecz nawet nieszczęśliwych wypadków); cudem zato jest ożenienie kogoś w 3 lata po jego śmierci, a 4 letni ojciec lub 3 letnia matka też chyba są to rzeczy cudowne.

Nie są to bajki z tysiąca i jednej nocy; nie działo się to gdzieś w kraju nieznanym, egzotycznym, ani kiedyś tam w odległych, przed-historycznych czasach.

„Cuda” działy się na przestrzeni ostatnich 5 lat w Świerżach nad Bugiem, powiatu chełmskiego, gdzie „osoba duchowna” wyznania w każdym razie nie-chrześcijańskiego, pozostawała w ścisłym kontakcie z bandą fałszerzy dokumentów osobistych. „Duchowny” ten wraz z 2-ma „zawodowymi” świadkami, zeznawał w Urzędzie Stanu Cy-

wilnego akty takiej treści, jakich wymagała liczna, bo z całej Polski pochodząca klientela.

Dziś „cuda” się już skończyły, gdyż cała banda pośredników oraz „duchowna osoba” i Urzędnik Stanu Cywilnego znaleźli się pod kluczem. Ile i co. winien ten ostatni, niewiadomo.

Zapyta ktoś może do czego potrzebne były owe „cuda” i dokumenty fałszowane? Poza pewnymi małymi wyjątkami, gdzie korzystali przestępcy, dokumenty potrzebne były wystawiane osobom, których nie chciano puścić do Palestyny, jako nie posiadających uprawnień emigracyjnych.

Jak z tego widać „cuda” miały przeważnie na celu pomaganie ludziom chcącym się dostać do Ziemi Obiecanej. To też zapewne kara na cudotwórców nie będzie zbyt wysoka. W każdym jednak razie nie obejdzie się bez niej, bo w dzisiejszym czasie nawet na różnego rodzaju „cuda”, i „wynalazki” trzeba posiadać stosowne uprawnienia.

SPRAWOZDANIE z „Choinki” Kolejowej w Chełmie.

W dniach 11. I i 18. I. 1936 r. odbyły się dwie uroczystości „choinki” urządzonej staraniem Sekcji Pań Rodziny Kolejowej w Chełmie. Pierwsza dla dzieci Przedszkoli R. K. druga dla dzieci najbardziej potrzebujących pracowników kolejowych.

Na obie te uroczystości złożyły się: produkcje artystyczne dzieci Przedszkoli R. K., deklamacje i starannie wypracowane przez p. p. Kierowniczkę Przedszkoli, a wzorowo odegrane, obrazy sceniczne p. t. „Królowa Zima” i „Snieżki”, oraz rozdanie podarków dzieciom.

Dzieci przedszkoli zostały obdarowane tylko torebkami z owocami i słodyczami. Dzieci zaś najuboższe otrzymały podarki pożyteczne pod postacią bielizny, odzieży, swetrów, bucików i t. p.

Ogółem obdarowano 173 dzieci na ogólną sumę 265 złotych. Fun-

dusze, jakie umożliwiły zakupienie upominków wyżej wskazanych były: Subsydja Zarządu Okręgowego Rodziny Kolejowej w Radomiu 250 zł. Ofiara Ks. Proboszcza Jakubiaka 15 zł. Razem 265 zł.

Zaznaczyć tu należy b. obywatelskie i ofiarne stanowisko Ks. Proboszcza Jakubiaka, który w tym roku jak i w roku ubiegłym nie tylko pośpieszył z pomocą materialną dla uboższych pracowników kolejowych, mając tylu potrzebujących wśród swych parafian, którym nigdy nie szczędzi swej pomocy, ale przez przybycie na uroczystości „choinki” i ciepłe a serdeczne słowo skierowane do dzieci i ich Rodzin, podkreślił solidarność swą, jako kapłan z akcją humanitarną Rodziny Kolejowej.

Za serce okazane składa Ks. Proboszczowi tą drogą Rodzina Kolejowa serdeczne „Bóg zapłać”.

Inż. S. Frankiewicz
Prezes Zarządu Koła Rodziny
Kolejowej w Chełmie.

WALNY ZJAZD PEOWIAKÓW

W dniu 26 stycznia b.r. o godz. 8.30 rozpoczyna się Walny Zjazd Peowiaków Koła Powiatu Chełmskiego, w sali świetlicy kol. Przysp. Wojsk. w Chełmie, przy ul. Kolejowej.

W czasie Zjazdu, oprócz refe-

ratów ob.ob. Józefa Kasperskiego z Wilna i Henryka Cieślaka, nastąpi dokonanie wyboru nowych władz. Na zakończenie Zjazdu odbędzie się wspólny obiad we wspomnianej świetlicy.

Kronika.

Zjazd Gospodarczy

Okręgowe Towarzystwo Organizacji i Kółek Rolniczych w Chełmie i Powiatowa Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa w Chełmie. Pragnąc zapoznać szeroki ogół rolników z wytycznymi programu polityki gospodarczej, zwołują na dzień 3 lutego 1936 roku na godzinę 10 w sali kina „Tęcza” (Magistrat), Zjazd Gospodarczy.

Na porządku dziennym: Charakterystyka spółdzielczości na terenie powiatu i wytyczne programu polityki gospodarczej. Po każdym referacie dyskusja. W czasie trwania Zjazdu wyświetlane będą filmy z dziedziny spółdzielczości i rolnictwa.

Związek Rezerwistów w Dorohusku

rozpoczął ożywioną działalność dzięki energicznej inicjatywie i ofiarnej pracy Prezesa Koła inż. Urbańczyka i Komendanta Oddziału p. Nabiałka.

Hasło współpracy i pojednania, przez oddział Z.R. w Dorohusku wprowadzone jest w czyn, wyrazem tego jest, urządzenie „opłatka” wspólnego dla wszystkich organizacji istniejących w Dorohusku. Co doszło do zrealizowania, zawdzięczając inicjatywie i zabiegom wymienionym przewodnikom.

Po „opłatku” odbyła się zabawa taneczna przy udziale dwóch orkiestr dętych.

Wesoło i beztrudno.

Tak może każdy spędzić czas na miłej zabawie maskaradowej jaką organizuje w dniu 25 stycznia b.r. w salonach Polskiego Klubu Społecznego w Chełmie, Zarząd Towarzystwa Przyjaciół Zw. Strzel. w Chełmie. Żywimy nadzieję iż społeczeństwo przez udział w tej imprezie, poprze wydatnie szlachetne cele którym służy T-wo Przyjaciół Z.S.

Życie towarzyskie.

— Koło Rodzicielskie przy Gimnazjum Państw. im. St. Czarnieckiego urządza w dniu 8 lutego tradycyjną „Czarną Kawę.”

— Tęgoż dnia Drużyny Ratownicze P.C.K. urządzą Wielką zabawę Karnawałową w sali przy parafii na Górze.

Oplatek Klubu Mieszczańskiego.

Jak się dowiadujemy, w dniu 15 lutego b.r. odbędzie się tradycyjny Oplatek dla członków Klubu Mieszczańskiego i sympatyków, w salonach Polskiego Klubu Społecznego.

Nowy Zarząd Kolejowego P.W.

Dokonano ostatnio wyborów nowych władz K.P.W. w Chełmie które ukonstytuowały się następująco: Czesław Sknurzył — prezes, Kazimierz Kancyrski — wiceprezes, nac. Bronisław Dziedzicki — referent kult. oświat., Mieczysław Borowicz — ref. wyszk. i komendant P.W. oraz Kisielewski Piotr — skarbnik, Walne zebranie zaszczytliwi swoją obecnością p.p. M. Kudelski wiceprezes Zarządu Okręgu i mgr. Piecuch okr. ref. K.O., jako delegaci Zarządu Okręgowego K.P.W. w Radomiu.

Czyn godny naśladowania

Oficerowie i szeregowi policji państw. Powiat. Komendy i Komisariatu P. P. w Chełmie postanowili wprowadzić w ciągu kilku miesięcy począwszy od 1 lutego b.r. akcję dożywiania dzieci we własnym zakresie opodatkowując się dobrowolnie na ten cel w wysoko-

ści 1/2 % miesięcznych poborów. Dzięki szlachetnej inicjatywie, około 30 dzieci ubogich i bezrobotnych m. Chełma otrzyma codziennie w ciągu kilku miesięcy ciepłą strawę. Czyn taki naprawdę godny podkreślenia, winien znaleźć licznych naśladowców.

Dyżury aptek w Chełmie.

Od dnia 25 b.m. dyżur nocny pełni w ciągu tygodnia apteka mgr. Grzegorza Dziemskiego, przy ul. Lwowskiej 5.

Wypadki, zbrodnie i kradzieże

NĘDZA, choroba i brak środków do życia skłoniły mieszkankę Chełma Katarzynę Gnidową (Sienkiewicza 10) do zużycia esencji octowej. Nieszczęśliwa kobieta przeniesiona została do Szpitala św. Mikołaja w stanie b. ciężkim.

OFIARA ŚLIZGAWKI 14-letni Marjan Pleskacz, zam. przy rodzicach w Hniszowie gm. Swierze zażywając ślizgawki utonął skutkiem załamania się pod nim lodu na głębokim rowie.

PRZEZ NIEUWAGĘ wpadł pod konie z wozem przechodzący ulicą Hrubieszowską w Chełmie mieszkaniec Kukawki gm. Rakolupy Jan Kulawczyk Doznał on takich obrażeń, że aż zaszła potrzeba umieszczenia go w Szpitalu. Stan ciężki.

GARDEROBA wartości 200 zł. i dwa końskie paszporty skradziono mieszkance wsi Święcia gm. Olchowice Magdalenie Zagraj.

ZUCHWAŁA KRADZIEŻ. Stanisławowi Wawrzyniakowi w Kumowie skradziono ze stodoły sieczkarnię. Widocznie złodzieje są mocno pewni bezkarności skoro nie obawiają się kraść tak dużych i łatwych do rozpoznania przedmiotów.

GRUBA KRADZIEŻ. Ze sklepu masarskiego p. Franciszka Fałkowskiego przy ul. Lwowskiej w Chełmie skradziono całą zawartość towaru na sumę zgórą 500 zł.

Kradzieży dokonano w nocy z dnia 22 na 23 stycznia b. r.

OSTROŻNIE z AGENTAMI. Do mieszkania jednego z kierowników pewnej instytucji zgłosił się niejaki Aleksander Tomulewicz vel Tomalewski i podając się za agenta firmy „Tekstyl” w Brześciu nad Bugiem dokonał zamówienia na towary bławatne na kwotę 184 zł. 9 gr. pobierając 18 zł. 49 gr. w gotówce tytułem zadatku. Wobec nieotrzymania zamówionego towaru złożono skargę w Komisariacie P. P. który ustalił, że wym. agentem firmy „Tekstyl” nie jest i popełnił zwykłe oszustwo.

SAMOBÓJSTWO na cmentarzu. Onegdaj na cmentarzu w Chełmie lubelskim usiłowała popełnić samobójstwo przez wypicie esencji octowej, niejaka 21-letnia Mary Artke zam. w Chełmie ul. Pocztowa 14. Przyczyną targnięcia się na życie zawód miłosny.

Desperatkę umieszczono w szpitalu miejskim.

SKAZANIE B. SOŁTYSA. Sąd Okręgowy Lubelski na sesji wyjazdowej w Chełmie rozpatrywał ostatnio sprawę Michała Stafińskiego b. sołtysa wsi Kamień. gm. Turka pow. chełmskiego, oskarżonego o sprzeniewierzenie kwoty 1545 zł. 20 gr. Wobec przyznania się oskarżonego do winy i wystawienia przezeń w swoim czasie weksli na 1100 zł. tytułem pokrycia strat Sta-

fińskiego skazano na półtora roku więzienia z zawieszeniem wykonania kary na przeciąg 3 lat z jednocześnie nakazaniem zwrotu w przeciągu 2 lat, sprzeniewierzonej kwoty.

Scena, estrada i ekran.

Koncert.

W dniu 22 b.m. w sali Gimnazjum Państw. odbył się koncert z udziałem p.p. Janiny Kelles-Krause (śpiew), Władysława Zawadzkiego (skrzypce) i Leonard Popławskiego (fortepian). Pod względem artystycznym koncert udał się doskonale. Niestety publiczność zupełnie nie dopisała.

„Powrót mamy”

W środę 29 b.m. sympatyczny i tak zaszczytnie znany bywalcom teatru w Chełmie zespół Teatru Wołyńskiego pod dykcją p. Rodziewiczową odegra na scenie kinoteatru „Tęcza” „Powrót mamy” komedję Marii Janorzewskiej Pawlikowskiej laureatki Polskiej Akademii Literatury.

„Ananas” w Chełmie.

Na scenie kinoteatru „Tęcza” rozpoczęły się gościnne występy artystów teatru rewjowego „Ananas” z Warszawy.

Na ekranie.

teatru „Tęcza” wyświetlany jest film p.t. „Dom Nr. 56.”

Teatr Wołyński im. Słowackiego.

Jubileusz 5-letniej działalności dyr. Rodziewicz i 30-letni jubileusz p. Sławińskiej.

Jak się dowiadujemy, Zarząd T-wo Krzewienia Kultury Teatralnej na Wołyniu postanowił uczcić specjalnym obchodem pięcioletnią działalność dyr. Aleksandra Rodziewicz na stanowisku kierownika dobrze znanego społeczeństwu chełmskiemu Teatru Wołyńskiego. Obchód powyższy zbiega się z 20-leciem pracy artystycznej jubilat.

Pozatem w marcu b.r. obchodzony będzie jubileusz 30-letniej działalności artystycznej p. Sławińskiej, która wystąpi wkrótce w komedji Bus-Feketego „Trafika pani Generałowej”.

Walne Zgromadzenie

Koła Miejscowego L.O.P.P. w Chełmie

W dniu 12.1.36 r. odbyło się Walne Zgromadzenie Koła Miejscowego L.O.P.P. w sali posiedzeń Rady Miejskiej.

Po zagajeniu zebrania przez

p. prokuratora W. Prokopowicza prezesa Koła Miejscowego na przewodniczącego wybrano jednogłośnie referendarza W. Ornatowskiego. Działalność Koła scharakteryzował p. W. Prokopowicz, ze sprawozdania kasowego widać było, że liczba członków w roku sprawozdawczym wzrosła o 500 osób. Dochody zaś powiększyły się o przeszło 100% przy jednoczesnym zmniejszeniu wydatków.

Następnie po przeczytaniu przez p. sędziego W. Lipca protokołu kom. rew. i na wniosek tegoż, Walne Zgr. udzieliło pochwały ustępującemu zarządowi, a szczególnie skarbnikowi M. Frenklowi za skrupulatne prowadzenie ksiąg. Na wniosek p. przewodniczącego wybrano Zarząd w składzie zeszłorocznym. Na zakończenie p. wodniczący W. Ornatowski po omówieniu zadań L.O.P.P. zwrócił się z gorącym apelem do obecnych o większe poparcie i zainteresowanie się sprawami L.O.P.P.

Komunikat.

W dniu 10 stycznia 1936 r. odbyło się posiedzenie Rady Nadzorczej Komunalnej Kasy Oszczędności powiatu Chełmskiego w Chełmie, na którym przyjęte zostało oświadczenie zatwierdzenie wyborów nowej Dyrekcji K. K. O.

W związku z powyższym, funkcje dotychczasowego Zarządu K. K. O. przyjął Dyrekcja w składzie:

Matuszewski Bonawentura, jako dyrektor zarządzający,

Tołwiński Feliks, jako zastępca dyrektora zarządcy,

Holysz Józef, jako członek Dyrekcji.

Obwieszczenie.

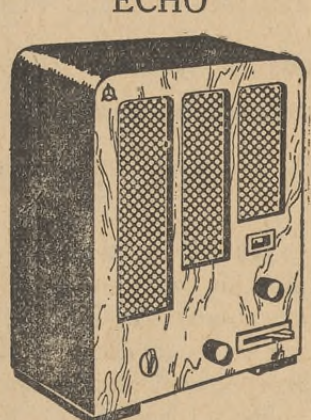
Zarząd gminny w Stawie, niniejszem podaje do powszechnej wiadomości, że w dniu 4 lutego 1936 roku o godzinie 12 w południe w lokalu Wydziału Powiatowego w Chełmie, odbędzie się przetarg nieograniczony pisemny za pomocą ofert na wykonanie robót: stolarskich, ślusarskich, szklarskich, malarskich i ciesielskich przy budowie 3 klasowej szkoły powszechnej w Stawie z materiału przedsięwzięcia.

Wszelkich informacji w sprawie przetargu udziela Zarząd gminy w godzinach urzędowych.

Wójt Domino M.

Kierownictwo Zakładu Sierot w Chełmie składa niniejszym serdeczne podziękowanie wszystkim ofiarodawcom za Gwiazdkę dla sierot.

Siostry Elicjanki.

ECHO

160 zł. — 10 rat

Wielki wybór aparatów
SIECIOWYCH
TANIO — FACHOWO

JUŻ SIĘ UKAZAŁA 2-ga SERJA
aparatów **ECHO-131-B** (baterijno)

demonstracja—sprzedaż w przedstawicielstwie
„TECHNIKA” inż. W. JODKO
Chełm, Lub. 59 (obok Hurt. Tytoń.)

odbiornik DETEFOŃ
Komplet 29.70 zł.